

Адолатли подшоҳ ҳақ таолонинг ҳалойикка кўрсатган марҳаматидир; бундай шох мамлакат учун тинчлик ва фаровонлик сабабчисиدير...

Одил шох куёш билаи баҳор ёмғиридек қора тупроқдан гуллар очади ва мамлакат халқи бошига олтин билан дурлар сочади. Камбагал ва бечора одамлар унинг яхши, мулоим муомаласидан роҳатда; золим амалдор ва миршаблар унинг сиёсати тигидан кўрқувда. Адолатли шох шундай кўрикчики, унинг сояйи давлатида кўй-кўзилар бўри хавфидан омон; ёмонларга шафқатсизлигидан йўлдаги мусофирлар йўл тўсарлар ваҳимасидан эсон. Марҳаматидан мактабларда болалар шовкин-сурони... Хайбатидан йўлларда қароқчилар йўқ ва халқ кўли ўз моли билаи тўлик. Забтидан амалдорлар қалами синик ва золимлар байроғи йиқик. Гамхўрлиги ва фаолиятдан масжидлар жамоат билан тўла ва мадрасалар илм устида бахшашувчилар билан гала-гула. Қасоскор тигидан ўғри кўли эл молига етмайди ва уч олиши хавфидан йўлтўсарларнинг қадами йўқлик биё-бонидан нарига ўтмайди. Савдо қилиш учун тун бўйи дуконларда шамъ ўчмайди, олди-сотди қилувчилар кўчаларда безорилар дайдишидан кўрқмайди. Шомдап то сахаргача масжид хонақоҳларининг эшиги очик; хилватхоналар ибодат нуридан ёруғ. Шаҳарда кўчалар посбони у, далада кўйлар чўпони у. Аҳолининг ховли-боғи унинг шарофатидан обод; сипоҳлар орзу-умидларига етиб шодон. Одил шох шарофатидан кечалари турк аёлларининг аллалари тинмайди; болалар эса, бемалол ошигини ўйнайди. Кампирлар ип йигираркан, чарх овозига жўр бўлиб, унинг ҳақиға дуо ўқийдилар; қавизаклар пахта саваркан, савағичнинг тап-тупи билан тўлқийланиб, қушиқ айтиб, уни олқишлайдилар. Фақирлар унга дуо-тахсин ўқиб, эрқалиқ қиладилар. Шох эса, очик қўллик билан фуқароға саховат қилади ва уни сийлайди.

Очларнинг овқати одил шохнинг шафқат ва мурувват билан ёзган дастурхонидан; яланғочларнинг либоси униг лутф-марҳамат ҳазинаси эҳсонидан. У мамлакат боғини обод қилишда ёмғир булутидай сероб; мамлакат аҳли кўзини ёритишда жаҳонга нур сочувчи офтоб. Ўзга юртларнинг элу халқи уни орзу қилади; бошқа ўлкаларнинг мазлумлари адолатпарварлиги туфайли уни Дуо билан тилға олади. Олимлар унинг яхши номини таърифлаб рисоалар битади; шоирлар унинг гузал сифатини мадҳ айлаб қасидалар ёзади. Бастакорлар унга атаб қуйлар яратади; хонаида-созандалар уни дил-жигардан қуйлайди.

Адолатпарвар шох халқни рози қилса, ҳақ-таоло шохдан рози бўлади, қишиларнинг арзу додини тинглаганда, бу иш юзасидан халқ олдида сурок беришни ўйлаб, изтироб чекади, Маснавий:

Ўзи подшоҳ, лекин дарвешсифат,
Унга шохликдан кўра фақирлик хуш келади.
Ҳалойикка бу шохдан нажот етсин,
Ҳаёт ундан асло холи бўлмасун.